

DANES-PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19



9

# AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH

JAWNE

~~\_\_\_\_\_~~

~~\_\_\_\_\_~~

Egz. Nr 2

Plk dypl. mgr inż. Jan NOSZCZYŃSKI  
Plk dypl. mgr Lech RUTKOWSKI



## ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE NATARCIA DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ (PANCERNEJ)

WYKŁAD

BIBLIOTEKA NAUCYWA AKG WP  
Archiwum Dotądki Bibliotek Specjalnych  
Nr ewid. \_\_\_\_\_

44261

WARSZAWA

MARZEC

1980



Colour Chart #13

DANES-PICTA .COM

**AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP**

**KATEDRA TAKTYKI WOJSK INŻYNIERYJNYCH**

**JAWNE**

~~XXXXXXXXXX~~  
~~XXXXXXXXXX~~  
~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 2

Płk dypl. mgr inż. Jan NOSZCZYŃSKI  
Płk dypl. mgr Lech RUTKOWSKI




**ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE NATARCIA  
DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ (PANCERNEJ)**

**WYKŁAD**

20770

BIBLIOTEKA NAUCZONA AKG WP  
Archiwum Bielań Zbiorów Specjalnych  
Nr ewid. \_\_\_\_\_

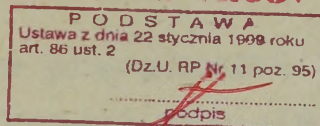
 44261

ZATWIERDZAM  
SZEF KATEDRY TWInż.  
płk doc. dr. T. PROCAK

**JAWNE**

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657



Egz. Nr .... 2



płk dypl. mgr inż. Jan NOSZCZYŃSKI  
płk dypl. mgr Lech RUTKOWSKI

ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE NATARCIA DYWIZJI  
ZMECHANIZOWANEJ /PANCERNEJ/

/W y k ł a d /

Cel: Zapoznać słuchaczy z zasadami zabezpieczenia  
inżynieryjnego natarcia dywizji.

Czas: 2 godz. /2 x 45/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP  
Archiwum Biżetu Zbiorów Specjalnych  
Nr ewid.

44261

## SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
- ✓ 2. Cel i podstawowe zadania zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia DZ /DPanc/
- ✓ 3. Zabezpieczenie inżynieryjne natarcia DZ /DPanc/ z marszu - z rejonu położonego w głębi.
  - 3.1. Rozpoznanie inżynieryjne przeciwnika i terenu
  - 3.2. Rozbudowa inżynieryjna rejonu wyjściowego dywizji do natarcia.
  - 3.3. Zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenia dywizji do bitwy /walki/
  - 3.4. Zabezpieczenie inżynieryjne przełamania obrony przeciwnika.
  - 3.5. Zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenia do walki drugiego rzutu /odvodu/ dywizji oraz odparcia kontrataków przeciwnika.
  - 3.6. Zabezpieczenie inżynieryjne działań taktycznego desantu śmigłowcowego.
- ✓ 4. Zabezpieczenie inżynieryjne natarcia DZ /DPanc/ z rejonu wyjściowego położonego w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem.
  - 4.1. Rozbudowa inżynieryjna rejonu wyjściowego do natarcia.
  - 4.2. Zabezpieczenie inżynieryjne pokonania zapór inżynieryjnych w głębi obrony przeciwnika.
- ✓ 5. Zasady użycia wojsk i środków inżynieryjnych w natarciu DZ /DPanc/
  - 5.1. Zasady użycia wojsk inżynieryjnych w natarciu DZ /DPanc/
  - 5.2. Siły i środki wojsk inżynieryjnych dywizji oraz ich przeznaczenie.
- ✓ 6. Organizacja zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji
7. Materiałowe zaopatrzenie w środki inżynieryjno-techniczne natarcia DZ /DPanc/
  - 7.1. Zaopatrzenie oddziałów dywizji w środki i materiały inżynieryjne.
  - 7.2. Zabezpieczenie inżynieryjno-techniczne w natarciu DZ /DPanc/

ZAKOŃCZENIE.

## 1. Wstęp

Motoryzacja oraz mechanizacja wojsk a także wyposażenie ich w broń raketowo-jądrową <sup>spowodowały</sup> poważne zmiany w ogólnych zasadach i sposobach prowadzenia działań bojowych.

W wyniku tych zmian, wojska uzyskały na szybkości działania, możliwości prowadzenia działań bojowych na dużych obszarach terenu oraz znacznie zwiększyły swe możliwości ogniowe.

Dzięki stałemu wprowadzaniu w wyposażenie wojsk nowej techniki w dziedzinie transportu, uzbrojenia i sprzętu technicznego, zwiększyła się także ich zdolność do pokonywania terenu poza istniejącą drożnią. W dalszym ciągu utrzymuje się duża zależność szybkości i sprawności ich działania od charakteru i stanu dróg oraz od częstotliwości i charakteru występujących przeszkód terenowych.

Nadal jednak trudności w pokonywaniu terenów podmokłych, zabagnionych i różnego rodzaju przeszkód wodnych oraz przeszkód sztucznych, budowanych przez przeciwnika na polu walki napotyka ją nie tylko pojazdy kołowe ale również czołgi i transportery opancerzone. Stąd też współczesne armie potrzebują znacznie więcej dróg o lepszych parametrach technicznych.

Podstawowym więc problemem zabezpieczenia inżynieryjnego w natarciu dywizji jest zapewnienie jej oddziałom wysokiej ruchliwości i manewrowości a także wysokiego tempa oraz ciągłości działań bojowych. Ponadto zabezpieczenie inżynieryjne winno polepszać warunki odparcia kontrataków <sup>wojsk przeciwnika</sup> oraz umocnienia się wojsk <sup>własnych</sup> na zdobytym terenie. Od szybkości i jakości wykonania różnorodnych prac inżynieryjnych przez wszystkie rodzaje wojsk i służb oraz wojska specjalne, zależy będzie w dużej mierze ich powodzenie w walce.

## 2. CEL I PODSTAWOWE ZADANIA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO NATARCIA DZ /DPanc/

### Cel zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji.

Zabezpieczenie inżynieryjne jest jednym z zasadniczych rodzajów zabezpieczenia bojowego działań wojsk i ma ono na celu; stworzenie oddziałom dywizji maksymalnie dogodnych warunków w terenie dla zapewnienia im sprawnego i terminowego wyjścia i rozwinięcia na określonych rubieżach ataku, przejścia do natarcia i utrzymania wysokiego tempa oraz maksymalne utrudnianie

przeciwnikowi prowadzenia działań obronno-zaczeplnych poprzez wykonanie kompleksu zadań inżynieryjnych związanych z odpowiednimi przygotowaniem terenu.

Z uwagi na fakt, że wojska w ramach wykonywania zadań zabezpieczenia inżynieryjnego masowo stosują miny klasyczne, jądrowe, kasetowe, zapory elektryzowane i materiał wybuchowy, przeto pochodnym celem zabezpieczenia inżynieryjnego jest zadanie przeciwnikowi maksymalnych strat w sile żywej i technice bojowej.

Zadania zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji.

W świetle przedstawionego powyżej celu zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji do zasadniczych kompleksowych zadań w tym zakresie należą:

- *poprawienie wid. nieprzyjaciela i terenu w pionie natarcia dywizji;*
- fortyfikacyjna rozbudowa terenu w rejonach wyjściowych i na podstawach wyjściowych do natarcia;
- ~~pokonanie naturalnych i sztucznych przeszkód terenowych na podejściach do rubieży ataku oraz w głębi obrony przeciwnika;~~
- przygotowanie i utrzymanie *ścieżek do przedniego skrzyż. strony tyłu i natarcia* dróg marszu *manewru; w toku natarcia*
- torowanie przejść w zaporach inżynieryjnych przeciwnika i własnych na lądzie i w wodzie;
- urządzenie i utrzymanie przepraw na przeszkodach wodnych;
- przygotowanie brzegu morskiego dla potrzeb załadowania i lądowania oddziałów dywizji w kombinowanej operacji desantowej;
- budowa i ustawienie zapór inżynieryjnych oraz wykonanie niszczeń na lądzie i w wodzie;

Ponadto w systemie innych rodzajów bojowego zabezpieczenia natarcia dywizji realizuje się:

- w ramach obrony wojsk przed bronią masowego rażenia poza pracami fortyfikacyjnymi wykonywanymi dla ochrony wojsk przed bronią masowego rażenia także prace inżynieryjne wykonane w toku akcji ratunkowo-ewakuacyjnych w rejonach porażenia;
- w ramach zabezpieczenia tyłowego- wydobywanie i oczyszczanie wody;
- w ramach maskowania bezpośredniego - inżynieryjne prace maskownicze związane z maskowaniem ludzi, uzbrojenia i techniki bojowej.

W zależności od położenia wojsk przechodzących do natarcia w stosunku do wojsk przeciwnika rozróżniamy zabezpieczenie inży-

nieryjne natarcia z marszu - z rejonu położonego w głębi oraz z bezpośredniej styczności z przeciwnikiem. W każdej sytuacji, występują pewne różnice w zadaniach zabezpieczenia inżynieryjnego, sposobach i warunkach ich wykonania. W związku z tym rozpatrzmy kolejną specyfikę organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji w tych sytuacjach.

### 3. ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE NATARCIA DZ /DPanc/ Z MARSZU Z REJONU POŁOZONEGO W GŁĘBI

Dywizja przechodzi do natarcia z marszu z reguły po uprzednim zajęciu rejonu wyjściowego oddalonego od rubieży styczności z wojskami przeciwnika o 40-60 km.

Głównymi zadaniami zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia DZ/DPanc/ z marszu są:

- rozpoznanie inżynieryjne przeciwnika i terenu;
- rozbudowa inżynieryjna rejonów zajmowanych przez oddziały dywizji przed natarciem;
- zabezpieczenie inżynieryjne przegrupowania wojsk dywizji z rejonu wyjściowego na rubież wejścia do bitwy /walki/ i rozwinięcia ich w szyki przedbojowe i bojowe;
- zabezpieczenie inżynieryjne ataku i rozwijanie natarcia dywizji w głębi obrony przeciwnika oraz wykonania przedsięwzięć związanych z likwidacją skutków uderzeń jądrowych;
- zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenia do walki drugiego rzutu /odvodu/ dywizji;
- zabezpieczenie inżynieryjne forsowania i przeprawy wojsk dywizji przez przeszkody wodne;
- zabezpieczenie inżynieryjne odparcia kontrataków przeciwnika;
- umocnienie zdobytych obiektów i rubieży;
- zabezpieczenie inżynieryjne swobody działań wojsk rakietowych i artylerii dywizji;
- zabezpieczenie inżynieryjne boju spotkaniowego, pościgu i walki z desantem przeciwnika;

W ramach wyżej wymienionych kompleksowych zadań wykonuje się szereg prac inżynieryjnych związanych z przygotowaniem dróg, przepraw, torowania ~~in~~ przejść w zaporach inżynieryjnych i innych. Do wykonania tych prac angażowane są wszystkie rodzaje wojsk i służb oraz wojska specjalne.

Wojska inżynieryjne wykonują tylko najbardziej skomplikowane z nich jak: urządzenie przepraw, minowanie, niszczenie itp.

### 3.1. Rozpoznanie inżynieryjne przeciwnika i terenu

W celu praktycznego wykonania wymienionych uprzednio zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, prowadzi się rozpoznanie inżynieryjne przeciwnika i terenu.

Rozpoznanie inżynieryjne prowadzą pododdziały i oddziały wojsk inżynieryjnych siłami pododdziałów rozpoznania inżynieryjnego oraz wszystkie rodzaje wojsk i służb w ramach rozpoznania ogólnowojskowego i specjalistycznego.

Zadania rozpoznania inżynieryjnego dla potrzeb taktycznych /niezbędne dane dla podjęcia decyzji przez dowódców ogólnowojskowych/ realizuje się w ramach kompleksowego systemu rozpoznania, organizowanego przez sztab dywizji.

Do organizowanych w tym systemie elementów rozpoznawczych dywizji i pułków mogą być włączane elementy rozpoznawcze wojsk inżynieryjnych z batalionu saperów DZ/DPanc/, kompanii saperów pułków a w sytuacjach wyjątkowych również z pododdziałów wojsk inżynieryjnych przydzielonych do dywizji .

W okresie przygotowawczym oraz w toku natarcia do zasadniczych zadań rozpoznania inżynieryjnego należy ustalenie:

- składu, wyposażenia i możliwości wojsk inżynieryjnych przeciwnika;
- systemu obrony przeciwnika i stopnia przystosowania jej do ochrony wojsk przed użyciem broni masowego rażenia;
- systemu i charakteru zapór inżynieryjnych przed przednim skrajem obrony przeciwnika, a szczególnie min jądrowych;
- obiektów przygotowanych przez przeciwnika do zniszczenia;
- możliwości obejścia lub pokonania stref, rejonów lub węzłów zniszczeń lub skażeń;
- przekraczalności terenu przez wojska, charakteru przeszkód wodnych /najbardziej dogodnych odcinków do ich forsowania/;
- stanu technicznego dróg, mostów i przepraw oraz możliwości ich wykorzystania przez wojska własne w toku natarcia a także przez przeciwnika podczas wykonywania kontrataków;
- istnienia źródeł wody, środków pływających żeglugi śródlądowej, materiałów budowlanych oraz możliwości wykorzystania ich przez wojska. *własnie przeciwnika.*

x/ Szczegóły omówione zostały w

W celu przyspieszenia zdobycia niezbędnych danych rozpoznawczych korzystnie jest stosować - jako środek transportu elementów rozpoznania inżynieryjnego - śmigłowce Mi-2 i Mi-4. Na przykład stosując śmigłowce do rozpoznania dróg, czas rozpoznania ulega skróceniu trzykrotnie w stosunku do czasu prowadzenia rozpoznania z transporterów opancerzonych.

Rozpoznanie inżynieryjne przeciwnika i terenu prowadzi się na całą głębokość zadania dywizji *za pomocą specjalnie zorganizowanych elementów rozpoznawczych jak: IPO, SIPR, IPR i JPPR*

Rozpoznanie inżynieryjne na rubieży styczności wojsk prowadzi się siłami inżynieryjnymi posterunków obserwacyjnych /IPO/ pułków i dywizji. W pasie natarcia dywizji z reguły wydziela się cztery do pięciu IPO w tym dwa do trzech pułkowych oraz jeden do dwóch dywizyjnych.

W toku natarcia rozpoznanie inżynieryjne prowadzą samodzielne inżynieryjne patrole rozpoznawcze /SIPR/ i inżynieryjne patrole rozpoznawcze /IPR/ *oraz inżynieryjne posterunkowe patrole rozpoznawcze (JPPR);*

Równoległe z rozpoznaniem naziemnym prowadzi się rozpoznanie powietrzne drogą obserwacji oraz fotografowania.

Organizatorem rozpoznania inżynieryjnego dywizji jest szef saperów dywizji, który ściśle współdziała w tym zakresie z szefami saperów pułków, ogólnowojskowymi organami rozpoznawczymi pułków i dywizji oraz szefem wydziału dowodzenia i rozpoznania szefostwa wojsk inżynieryjnych armii.

W planie rozpoznania dywizji szef saperów we współdziałaniu z szefem wydziału rozpoznawczego precyzuje:

- zadania rozpoznania inżynieryjnego;
- siły i środki rozpoznawcze do realizacji tych zadań;
- sposób i terminy przekazywania danych rozpoznawczych;
- odwód sił i środków rozpoznawczych;.

### 3.2. Rozbudowa inżynieryjna rejonu wyjściowego dywizji do natarcia

Dywizja przechodząc do natarcia winna dla zachowania swej zdolności bojowej, jeszcze przed wejściem do bitwy /walki/ wykonać szereg prac inżynieryjnych.

Przygotowanie pod względem inżynieryjnym rejonu wyjściowego winno uwzględniać nie tylko potrzeby *obrony wojsk przed bronią i działami nieprzyjaciela* wynikające z zamiaru przejścia dywizji do natarcia ale także dla ewentualnego wykorzystania go do prowadzenia czasowej obrony np. w wypadku wykonania przez przeciwnika uderzenia uprzedzającego.

Uwzględniając powyższe - rejon wyjściowy DZ /Panc/ do natarcia winien zapewnić:

- skryte i rozśrodkowane rozmieszczenie oddziałów oraz sił i środków wzmocnienia dywizji;
- skuteczną ochronę wojsk dywizji przed oddziaływaniem przeciwnika bronią jądrową, chemiczną i lotnictwem;
- odporność wojsk dywizji na uprzedzające uderzenie sił lądowych przeciwnika;
- dogodne warunki do szybkiego wyjścia z zajmowanego rejonu;
- dogodne warunki dowodzenia wojskami dywizji
- dogodne warunki bytowe wojskom dywizji.

Przygotowanie rejonu wyjściowego dywizji w świetle wyżej przedstawionych wymagań będzie zwykle obejmować:

- sprawdzenie na zaminowanie przewidywanych do zajęcia przez oddziały dywizji rejonów;
- rozbudowę <sup>okopów i ziem</sup> ukryć dla ludzi, środków ogniowych i techniki bojowej;

- rozbudowę systemu zapór inżynierskich, szczególnie przed pozycjami wojsk wydzielonych do ubezpieczenia rozwinięcia dywizji i w głębi na kierunkach prawdopodobnego uderzenia uprzedzającego przeciwnika;

- przygotowanie stanowisk startowych dla drt;
- przygotowanie punktów dowodzenia;
- przygotowanie stanowisk ogniowych i okopów na rubieżach i w punktach oporu /pozycje ubezpieczeń bezpośrednich/ oraz stanowisk ogniowych dla środków przeciwlotniczych;
- wykonanie niezbędnych prac drogowych wewnątrz rejonu;
- wykonanie prac maskowniczych;
- przygotowanie i utrzymanie punktów wydobywania wody;

Ponadto w tym samym czasie należy przygotować stanowiska ogniowe dla pułkowych i dywizyjnych grup artylerii, wykonujących ogniowe przygotowanie ataku i wsparcie natarcia.

Ograniczony z reguły czas przebywania wojsk dywizji w rejonie wyjściowym uniemożliwia pełne wykonanie prac inżynierskich i powoduje konieczność maksymalnego wykorzystania naturalnych ochronnych i maskujących właściwości terenu.

Przy rozbudowie rejonu wyjściowego podstawową metodą wykorzystania sił i środków inżynierskich, a szczególnie środków mechanizacji prac inżynierskich winno być scentralizowane ich użycie.

Główny wysiłek prac inżynieryjnych w zakresie rozbudowy inżynieryjnej rejonu wyjściowego dywizji winien być skupiony w każdych warunkach na prawdopodobnych kierunkach uderzenia broni pancernej przeciwnika.

### 3.3. Zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenie DZ/DPanc/ do walki /bitwy/

Przedsięwzięcia zabezpieczenia inżynieryjnego związane z wprowadzeniem oddziałów dywizji do walki z zasady obejmują:

- rozpoznanie inżynieryjne przeciwnika i terenu;
- przygotowanie dróg marszu dla oddziałów dywizji;
- przygotowanie przepraw przez przeszkody wodne;
- wykonanie przejść w zaporach inżynieryjnych własnych i przeciwnika;
- osłonę zaporami minowymi /przede wszystkim manewrowymi/ zagrożonych skrzydeł wchodzących do walki oddziałów dywizji.

Organizując zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenia do walki oddziałów dywizji należy dążyć do zachowania ogólnej zasady nie-angażowania organicznych sił i środków inżynieryjnych przed wejściem do walki. Chodzi bowiem o to, by nie zostały one zniszczone bądź zużyte przed bezpośrednią konfrontacją wojsk dywizji z przeciwnikiem.

Dlatego też szczebel nadrzędny - sztab armii, winien do zabezpieczenia inżynieryjnego wprowadzenia dywizji do ~~bitwy~~ wydzielić siły i środki inżynieryjne własne. Mogą to być oddziały i pododdziały wojsk inżynieryjnych podporządkowania armijnego lub wojsk będących w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem.

W wypadku gdy siły inżynieryjne podporządkowania armijnego bądź wojsk będących w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem nie będą w stanie w całej pełni zabezpieczyć pod względem inżynieryjnym wprowadzenia dywizji do walki, wówczas część prac inżynieryjnych wykonuje się organicznymi siłami dywizji wchodzącej do walki. Najczęściej dotyczy to może zabezpieczenia drogowego, urządzania przepraw przez wąskie przeszkody wodne oraz wykonania przejść w zaporach minowych przeciwnika.

Bez względu na stopień zaangażowania sił i środków inżynieryjnych armijnych i wojsk będących w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem w zabezpieczeniu inżynieryjne wprowadzenia dywizji do ~~bitwy~~, to jej organiczne pododdziały inżynieryjne winny być

tak rozmieszczone w ugrupowaniu bojowym dywizji, aby były zdolne w razie potrzeby do wykonania koniecznych prac inżynierskich, a tym samym terminowego i sprawnego zabezpieczenia inżynierskiego wprowadzenia <sup>oddziałów</sup> dywizji do walki.

Celem przegrupowania dywizji z rejonu wyjściowego na rubież ataku należy wyznaczyć 2-3 drogi dofrontowe i 1-2 drogi bokowe. Odległość między sąsiednimi drogami dofrontowymi powinna wynosić minimum 3-5 km.

Szczególne uwagę podczas przegrupowania wojsk dywizji należy zwrócić na ciągłość rozpoznania dróg marszu, zwłaszcza w tych rejonach, w których należy spodziewać się oddziaływania przeciwnika.

W każdym warunkach, niezależnie od wydzielenia do zabezpieczenia drogowego pododdziałów inżyniersko-drogowych, wszyscy dowódcy oddziałów i pododdziałów dywizji powinni przygotować swój etatowy sprzęt, który można wykorzystać do prac drogowych.

Uszkodzone mosty na przeszkodach wodnych winny być odbudowywane siłami wojsk inżynierskich armii bądź wojsk będących w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem.

Jeżeli z konieczności dywizja podczas przegrupowania zaangażuje własne środki przeprawowe, to po przeprawie wojsk dywizji przeprawy demontuje się a środki przeprawowe rozmieszcza w swym ugrupowaniu bojowym.

Demontażu przepraw nie wykonuje się w przypadku podporządkowania dywizji przez armię równorzędnych sił przeprawowych.

Znajdujące się na drogach marszu oddziałów dywizji zapory minowe, usuwają pododdziały prowadzące rozpoznanie oraz utrzymujące drogi lub wojska będące w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem. Nie zwalnia to jednak dowódców maszerujących oddziałów dywizji z obowiązku utrzymywania w gotowości do natychmiastowego działania sił i środków własnych do realizacji przedsięwzięć zapewniających bezpieczeństwo i ruch wojsk.

Jeżeli działania bojowe prowadzone są na terytorium własnego kraju lub państw sojusznicznych, to zadania zabezpieczenia drogowego, urządzenia przepraw oraz sprawdzenia dróg na zaminowanie winny realizować oddziały OTK /poza strefą działań taktycznych/

#### 3.4. Zabezpieczenie inżynierskie przełamania /pokonania/ obrony przeciwnika

Aby zapewnić dogodne warunki do ataku pododdziałów pułków

pierwszego rzutu dywizji na obronę przeciwnika niezbędne jest torowanie przejść w zaporach inżynieryjnych własnych i przeciwnika a także w naturalnych przeszkodach znajdujących się przed przednim skrajem obrony przeciwnika.

Dla zapewnienia bezpiecznego przejścia naszych wojsk przez system zapór inżynieryjnych przeciwnika należy wyszukiwać możliwość ich obejścia, a jeśli nie można ich obejść to wykonuje się w nich przejścia według zasady: jedno przejście na każdy atakujący pluton / pluton piechoty wzmocniony czołgami, pluton czołgów działający samodzielnie lub wzmocniony piechotą/, a w czasie ataku w szykach przedbojowych - jedno przejście na każdą nacierającą kolumnę /kompanię piechoty lub czołgów/. Stąd też w zależności od przyjętego ugrupowania, w pasie natarcia dywizji należy wykonać 16-24 lub max 24-36 przejść<sup>x/</sup>. Jeśli zaś dywizja przechodzi do natarcia w szykach przedbojowych to należy dla niej wykonać 12-18 przejść.

Przejścia w zaporach minowych wykonuje się sposobem: mechanicznym /trałami minowymi/, wybuchowym, ładunkami materiału wybuchowego /wydłużonymi i skupionymi/ oraz kombinowanymi. W niektórych sytuacjach przejścia wykonywane mogą być również ręcznie /z użyciem zestawów do rozpoznania i rozminowania/.

Przejścia we własnych zaporach minowych z reguły wykonuje się ręcznie w noc poprzedzającą natarcie, zaś w zaporach minowych przeciwnika sposobem mechanicznym i wybuchowym /kombinezanym/ w czasie trwania APA.

Organizatorem wykonania przejść w zaporach minowych jest szef saperów nacierającej dywizji. Uzgadnia on z szefami saperów oddziałów będących w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem miejsce, sposób i termin wykonania przejść w zaporach własnych i przeciwnika oraz udział tych oddziałów i realizacji tego przedsięwzięcia.

Podkreślić należy że, realizacja przedsięwzięć w zakresie pokonywania zapór inżynieryjnych jest obowiązkiem wszystkich rodzajów wojsk i służb oraz wojsk specjalnych. Wszystkie pododdziały i oddziały winny prowadzić rozpoznanie zapór inżynieryjnych

x/ Tak dużą ilość przejść można wykonać tylko w wyjątkowych sytuacjach. Szczegóły dotyczące wykonania przejść omawia instrukcja Budowa i pokonywanie zapór inżynieryjnych. Nr bibl.016827.

przeciwnika a w wypadku braku możliwości ich obejścia pokonywać je z maksymalnym natężeniem sił, środków i inwencji, bowiem natarcie na współczesnym polu walki to nie tylko walka ze stawiającym opór przeciwnikiem lecz i ogromne zmagania ze zniszczeniami oraz uzbrojonym przez przeciwnika terenem.

Dla przesunięcia w czasie natarcia drugich rzutów, artylerii, oddziałów oraz tyłów pułków i dywizji niezbędnym jest rozpoznanie i utrzymanie następujących ilości dróg:

- na każdy pułk pierwszego rzutu - jedną drogą o zdolności przepustowej do 300 pojazdów na godzinę;
- jedną - dwie drogi dywizyjne przystosowane do ruchu dwukierunkowego o przepustowości 1000-1500 pojazdów na godzinę i nośności mostów i obiektów drogowych 40-60 t, dla obciążeń gąsienicowych i 8-11t dla obciążeń kołowych;

Utrzymanie dróg dywizyjnych jest obowiązkiem szefa saperów dywizji.

W miarę planowanego rozwijania natarcia rozpoznaje się i przygotowuje drogi rokadowe, szczególnie na rubieży wprowadzenia do walki drugiego rzutu dywizji, przed rubieżą odparcia przeciwuderzenia oraz przed i za średnią lub szeroką przeszkodą wodną. Ponadto rokady celowo jest wyznaczać przed i za pasem zapór inżynierskich przeciwnika.

Realizowane w czasie natarcia przedsięwzięcia zabezpieczenia inżynierskich działań dywizjonu rakiet taktycznych obejmują:

- rozpoznanie i przystosowanie dróg w rejonie stanowisk startowych;
- przygotowanie stanowisk startowych dla wyrzutni;
- przygotowanie ukryć dla naczep z rakietami;
- urządzenie stanowiska dowodzenia.

Dla przesunięcia drt z zasady wykorzystuje się drogi dywizyjne lub pułkowe, jednak w niektórych sytuacjach mogą być doraźnie przygotowywane drogi objazdu skrzyżowań dróg, obiektów terenowych itp. Prace z tym przedsięwzięciem związane wykonują samodzielnie pododdziały drt. W wyjątkowo trudnych warunkach terenowych do udzielania pomocy w zakresie realizacji prac inżynierskich mogą być wyznaczone pododdziały wojsk inżynierskich z dywizyjnego batalionu saperów lub z wyższego szczebla.

### 3.5. Zabezpieczenie inżynieryjne wprowadzenia do walki drugiego rzutu /odwodu/ dywizji i odparcia kontrataków przeciwnika

W ramach zabezpieczenia inżynieryjnego wprowadzenia do walki drugiego rzutu /odwodu/ dywizji z reguły prowadzi się:

- rozpoznanie i przygotowanie dwóch dróg wyprowadzających wojska na rubież rozwinięcia;
- rozpoznanie i przygotowanie dróg na przełaj dla zapewnienia wojskom warunków do przyjęcia ugrupowania przedbojowego;
- wykonanie przejść w zaporach inżynieryjnych własnych i przeciwnika;
- osłonę zaporami minowymi zagrożonego skrzydła oddziałów wprowadzanych do walki;

Przedsięwzięcia zabezpieczenia inżynieryjnego realizuje się siłami i środkami dywizji bez angażowania sił i środków oddziałów stanowiących drugi rzut /odwód/ dywizji - do rubieży wprowadzenia do walki. Po wejściu do walki, drugi rzut /odwód/ dywizji wszelkie przedsięwzięcia zabezpieczenia inżynieryjnego realizuje własnymi siłami i środkami.

W celu odparcia kontrataków przeciwnika, ustawia się pośpiesznie zapory minowe na kierunkach działania jego wojsk.

Zadania te wykonują pododdziały piechoty odpierające kontratak oraz wspierające je pododdziały wojsk inżynieryjnych.

Po odparciu kontrataku celem umocnienia opanowanych w toku natarcia rubieży, pododdziały piechoty, czołgów i artylerii wykonują w zajmowanych rejonach okopy, stanowiska ogniowe dla dział i czołgów oraz szczeliny i inne obiekty ochronne.

Wojska inżynieryjne ustawiają przed zajmowanymi stanowiskami lub w lukach między nimi i na skrzydłach - zapory minowe oraz przygotowują obiekty terenowe do zniszczenia. W głębi ugrupowania pododdziały inżynieryjno-drogowe przygotowują drogi dla manewru sił i środków znajdujących się w drugim rzucie dywizji.

### 3.6. Zabezpieczenie inżynieryjne działań taktycznego desantu na śmigłowcach.

Zabezpieczenie inżynieryjne działań taktycznego desantu śmigłowcowego obejmuje:

- rekonesans i przygotowanie rejonu wyjściowego;
- rozpoznanie przedsięwzięć inżynieryjnych przeciwnika i terenu w rejonie lądowania i przyszłych działań desantu;

- rozminowanie uchwyconych obiektów, przepraw urządzeń hydrotechnicznych oraz miejsc dogodnych do urządzania przepraw;

Dla realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego desantu taktycznego na śmigłowcach z pododdziałów wojsk inżynieryjnych wydziela się siły od drużyny do plutonu saperów.

Dla pododdziału wojsk inżynieryjnych w ugrupowaniu bojowym desantu ustala się zawczasu ich miejsce, określa kierunki i prawdopodobne rubieże minowania oraz obiekty niszczeń.

Treść zadań wykonywanych przez pododdziały wojsk inżynieryjnych zależy od charakteru zadania desantu.

Typowymi zadaniami pododdziału wojsk inżynieryjnych mogą być:

a/ Przy opanowaniu miejsc dogodnych do urządzania przepraw oraz mostów:

- rozminowanie uchwyconej przeprawy i utrzymanie jej w stanie eksploatacyjnym;
- rozpoznanie przeszkody wodnej i podejścia do niej szczególnie na kierunkach planowanych przepraw;
- rozpoznanie miejsc dogodnych do przeprawy czołgów pod wodą;
- rozpoznanie warunków ochrony uchwyconej przeprawy przed minami pływającymi itp.

b/ Przy opanowaniu lotnisk

- rozpoznanie zapór inżynieryjnych oraz ich unieszkodliwienie;
- rozminowanie obiektów przygotowanych do niszczenia;
- osłona zaporami minowymi kierunków kontrataków przeciwnika;

c/ Podczas likwidacji systemu kierowania wybuchami min jądrowych:

- rozpoznanie systemu rozmieszczenia punktów kierowania oraz sprzętu służącego do wysadzania min jądrowych;
- niszczenia środków technicznych oraz pododdziałów przeciwnika przeznaczonych do kierowania wybuchami min jądrowych;
- niszczenie schronów pododdziałów ubezpieczeń bojowych przeciwnika oraz likwidacja klasycznych zapór minowych na podejściach do komór minowych;
- niszczenie min jądrowych oraz magazynów z amunicją jądrową;

Po wykonaniu otrzymanych zadań desant wycofuje się lub umacnia w opanowanym terenie.

#### 4. ZABEZPIECZENIE INŻYNIERYJNE NATARCIA DZ /DPanc/ Z REJONU WYJŚCIEWEGO POŁOŻONEGO W BEZPOŚREDNIEJ STYCZNOŚCI Z PRZECIWNIKIEM

Natarcie z rejonu wyjściowego położonego w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem, dywizja organizuje zazwyczaj wówczas, gdy przez pewien czas prowadziła działania obronne, względnie jej natarcie z marszu nie miało powodzenia.

Może ono mieć też miejsce gdy dywizja działać musi w trudnych warunkach terenowych i ma trudności w rozwinięciu wojsk do natarcia z marszu.

W takich okolicznościach dywizja zajmuje rejon wyjściowy odpowiednio wcześniej w stosunku do momentu rozpoczęcia natarcia luzując oddziały, które dotychczas ten rejon zajmowały.

Po zajęciu rejonu wyjściowego oddziały dywizji przystępują do jego inżynierskiej rozbudowy pod pozorem doskonalenia obrony.

##### 4.1. Rozbudowa inżynierska rejonu wyjściowego do natarcia.

Rozbudowa inżynierska rejonu wyjściowego winna zapewnić skryte rozmieszczenie wojsk, dogodne warunki do rozwinięcia wojsk i przejścia do natarcia oraz ochrony wojsk, uzbrojenia i techniki bojowej przed rażącymi czynnikami broni jądrowej, ognia artylerii i lotnictwa przeciwnika.

Inżynierskie przygotowanie rejonu wyjściowego DZ/DPanc/ do natarcia obejmuje:

- sprawdzenie rejonu za zaminowanie i jeśli zachodzi potrzeba - jego rozminowanie;
- doskonalenie fortyfikacyjnej rozbudowy terenu oraz nadania jej charakteru zaczepnego;
- urządzenie rubieży wyczekiwania czołgów;
- wykonanie dodatkowych obiektów na stanowiskach dowodzenia;
- zaplanowanie i urządzenie dróg rozwinięcia wojsk do natarcia oraz utrzymanie potrzebnej ilości dróg manewru, zaopatrzenia i ewakuacji;
- realizacja przedsięwzięć maskowniczych.

Wymienione wyżej prace inżynierskie wykonują z zasady wojska znajdujące się w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem a doskonalą je, nadając im zaczepny charakter - wojska dywizji przechodzącej do natarcia, w miarę luzowania.

Prace fortyfikacyjne w rejonach zajmowanych przez pułki pierwszego rzutu dywizji wykonuje się w zasadzie ręcznie oraz częściowo za pomocą MW. *Materiał wybuchowy*

W rejonach zajmowanych przez pułki drugiego rzutu dywizji prace te wykonywane mogą być przede wszystkim za pomocą maszyn ziemnych, w niektórych sytuacjach przy pomocy MW a następnie doskonale ręcznie.

#### 4.2. Zabezpieczenie inżynieryjne pokonania zapór inżynieryjnych w głębi obrony przeciwnika

Celem zapewnienia wojskom w toku natarcia warunków do bezpiecznego pokonania zapór inżynieryjnych w głębi obrony przeciwnika, pododdziały inżynieryjne a także pododdziały piechoty i czołgów prowadzą ich rozpoznanie.

Na wybranych podczas rozpoznania kierunkach wykonuje się przejścia w zaporach, zwykle podczas ogniowego wsparcia natarcia.

Torowania przejść w zaporach inżynieryjnych w głębi obrony przeciwnika dokonują oddziały torujące /OT/, w skład których wchodzi:

- grupa rozpoznawcza;
- grupa torująca;
- grupa wsparcia ogniowego;
- grupa ubezpieczenia i osłony.

Ilość przejść niezbędną dla pododdziałów piechoty i czołgów oraz sposób ich wykonania ustalają dowódcy tych pododdziałów.

Przeciętnie na każdą kpzmoł lub kcz pierwszego rzutu wykonuje się 1-2 przejścia o szerokości 5.0 - 6.0 m.

W wypadku przejścia do działań z zastosowaniem broni jądrowej koniecznym jest skoncentrowanie uwagi elementów rozpoznawczych zarówno ogólnowojskowych jak i rodzajów wojsk i służb na prowadzenie rozpoznania pasów i węzłów zapór z minami jądrowymi.

Celem rozpoznania tych zapór na poszczególnych szczeblach dowodzenia wydziela się:

- na szczeblu dywizji - grupy specjalne, samodzielne patrole rozpoznawcze, środki rozpoznania radiowego i powietrznego;
- na szczeblu pułku - samodzielne patrole rozpoznawcze;
- na szczeblu batalionu - bojowe patrole rozpoznawcze.

Wyniki rozpoznania zależą od ścisłego współdziałania zarówno rozpoznania naziemnego, powietrznego jak i agenturalnego /na szczeblu operacyjnym/.

Zasadniczym zadaniem elementów rozpoznawczych jest ustalenie:

- miejsc rozmieszczenia min jądrowych;
- typu wykrytych min i ich mocy;
- obiektów przygotowanych przez przeciwnika do zniszczenia;
- rozmieszczenie punktów kierowania wybuchami;
- systemu kierowania wybuchami min jądrowych;
- punktów przechowywania amunicji specjalnej.

Oznakami demaskującymi obecność min jądrowych mogą być:

- wzmożona ochrona określonych rejonów lub kolumn transportowych;
- prace związane z budową komór min jądrowych;
- pojawienie się w ugrupowaniu wojsk przeciwnika pododdziałów specjalnych USA dotychczas jedynych dysponentów min jądrowych;
- porzucone opakowanie ładunków jądrowych.

W oparciu o dane z rozpoznania przygotowuje się oddziały pierwszego rzutu dywizji do pokonania zapór jądrowych.

Pokonanie rubieży z minami jądrowymi może odbywać się:

- przed wysadzeniem min;
- po wysadzeniu min;
- podczas kolejnego wysadzania min przez przeciwnika.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa oddziałom podczas pokonywania pasa zapór z minami jądrowymi należy:

- dokładnie określić miejsca rozmieszczenia min jądrowych oraz ustalić ich moc;
- zniszczyć naziemne punkty kierowania wybuchami min <sup>oraz</sup> przeciwdziałać ich wysadzeniu z powietrza;
- utrzymywać bezpośredni kontakt z odchodzącymi przeciwnikiem;
- dążyć do zniszczenia min jądrowych drogą działania grup dywersyjnych, lotnictwa i artylerii przed podejściem wojsk nacierającej dywizji.

Pułki pierwszego rzutu dywizji podchodzące do wykrytych zapór jądrowych wysyłają ze swego składu oddziały wydzielane, które rozbijają pododdziały ubezpieczeń przeciwnika, niszczą uchwycone punkty kierowania wybuchami oraz opanowują ważne rubieże terenowe.

Do bezpośredniego niszczenia min w toku natarcia w oddziałach wydzielonych organizuje się oddziały torujące. W oddziale wydzielonym w składzie batalionu organizuje się jeden a w składzie pułku - dwa oddziały torujące.

W wypadku wysadzenia przez przeciwnika min jądrowych przed podejściem naszych wojsk, organizuje się pokonanie rejonów /stref/ zniszczeń i skażeń promieniotwórczych.

W tym celu pododdziały rozpoznawcze i organa dowodzenia winny określić skutki wybuchów ustalając; - miejsca wybuchów stref zniszczeń i skażeń oraz granic powstałych pożarów i zawał,

- najdogodniejsze miejsca do wykonania przejść /jeśli stref nie można ominąć/

- orientacyjną dawkę napromieniowania żołnierzy, którzy będą pracować przy wykonaniu przejść.

Przy pokonywaniu zapór z minami jądrowymi przez dywizję pierwszego rzutu operacyjnego armii, może ona otrzymać w formie wzmocnienia do kompanii rozminowania z ABSap.

Wszystkie przedsięwzięcia związane z planowaniem pokonywania zapór przez dywizję organizuje sztab dywizji według decyzji /wytocznych/ dowódcy. Pełną odpowiedzialność za pokonanie zapór minowych przeciwnika z minami jądrowymi ponosi dowódca, dowódca dywizji oraz dowódcy oddziałów dywizji.

## 5. ZASADY UŻYCIA WOJSK I ŚRODKÓW INŻYNIERYJNYCH W NATARCIU DZ/DPanc/

### 5.1. Zasady użycia wojsk inżynierskich w natarciu DZ/DPanc/

Wykonawstwo zadań zabezpieczenia inżynierskiego natarcia dywizji należy do obowiązków wszystkich rodzajów wojsk i służb oraz wojsk specjalnych. Do obowiązków pododdziałów wojsk inżynierskich dywizji w natarciu należy wykonanie tylko najbardziej skomplikowanych zadań zabezpieczenia inżynierskiego, wymagających zastosowania specjalnego sprzętu lub odpowiedniego przygotowania specjalistycznego.

Oznacza to że pododdziały wojsk inżynierskich winny być wykorzystywane przede wszystkim zgodnie z ich przeznaczeniem i specjalnością, zaś wykorzystywanie ich do realizacji zadań nie wymagających specjalnego przygotowania należy uważać za niedopuszczalne.

Działania pododdziałów wojsk inżynieryjnych dywizji należy organizować na zasadzie ścisłego współdziałania z pododdziałami wojsk inżynieryjnych pułków, sił wzmocnienia oraz z oddziałami innych rodzajów wojsk i służb i wojsk specjalnych. Dla wykonania zaplanowanych zgodnie z decyzją dowódcy zadań zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji, z pododdziałów wojsk inżynieryjnych pułków, dywizji i sił wzmocnienia tworzy się odpowiednie ugrupowanie wojsk inżynieryjnych. Ugrupowanie to zazwyczaj składa się z:

- pododdziałów wojsk inżynieryjnych wydzielonych do wzmocnienia oddziałów pierwszego rzutu dywizji /pz,pcz,drt/;
- pododdziałów wykonujących zadania zabezpieczenia inżynieryjnego o znaczeniu dywizyjnym;
- 1-2 oddziałów zabezpieczenia ruchu OZR;
- oddziału zaporowego OZap;
- odwodu inżynieryjnego.

Ugrupowanie wojsk inżynieryjnych w natarciu winno zapewnić możliwość wykonania zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego, przedłużenia ich wysiłku na najpoważniejszych kierunkach oraz wykonanie zadań w czasie walki stosownie do wymagań wynikających z rozwoju sytuacji bojowej.

Generalną zasadą użycia sił i środków inżynieryjnych, tworzących ugrupowanie wojsk inżynieryjnych jest skoncentrowanie ich na głównym kierunku uderzenia, celem stworzenia warunków, zapewniających swobodę manewru i ruchu wojsk do przodu.

Nie należy dążyć do równomiernego podziału sił i środków inżynieryjnych między oddziały dywizji zlecając im wykonanie wszystkich możliwych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego.

Wobec tego należy przyjąć, iż główny wysiłek wojsk inżynieryjnych dywizji należy skupić przede wszystkim na rozpoznaniu i pokonaniu zapór inżynieryjnych przeciwnika oraz zabezpieczeniu dróg i przepraw.

## 5.2. Siły i środki wojsk inżynieryjnych dywizji oraz ich przeznaczenie.

Do wykonania zasadniczych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego w natarciu dywizji przeznaczony jest jej organiczny batalion saperów, który w zasadzie samodzielnie zabezpiecza działania bojowe dywizji.

W niektórych sytuacjach dywizja może być wzmocniona

- do kompanii PTS } z abdp
- do kompanii GSP }
- do batalionu saperów z ABSap.

Ze składu dywizyjnego batalionu saperów jak również z przydzielonych dywizji sił i środków inżynierskich tworzy się inżynierskie elementy ugrupowania bojowego, do których zaliczamy:

- OZap - oddział zaporowy
- OZR - oddział zabezpieczenia ruchu
- OInż - odwód inżynierski.

Dywizyjny batalion saperów posiada w swoim składzie:

- pluton dowodzenia /trzy drużyny rozpoznania inżynierskiego i jedna drużyna łączności/;
- kompanię saperów /dwa plutony saperów i jeden pluton minowania i niszczeń/;
- kompanię pontonową /trzy plutony pontonowe i jeden pluton kutrów/;
- kompanię inżyniersko-drogową /jeden pluton saperów, dwa plutony inżyniersko-drogowe i pluton mostowy/;
- kompanię desantowo-przeprawową /jeden pluton transporterów pływających PTS i jeden pluton promów samobieżnych GSP/;
- kompanię techniczną /jeden pluton techniczny, jeden pluton zabezpieczenia przepraw i drużynę oczyszczania wody/;
- pluton remontowy /trzy drużyny remontu samochodów i jedną drużynę remontu maszyn inżynierskich/;
- pluton zaopatrzenia /jedna drużyna transportowa, i jedna drużyna gospodarcza/;
- pluton medyczny.

Wszystkie wyżej wymienione pododdziały /oprócz ksap/ przeznaczone są do wykonywania ściśle specjalistycznych zadań zabezpieczenia inżynierskiego i tak:

- pldow - przeznaczony jest do prowadzenia rozpoznania inżynierskiego, przede wszystkim dla potrzeb pododdziałów batalionu. Z plutonu można zorganizować 2-3 IPR lub 1 SIPR.

- ksap - przeznaczona jest do wykonywania przede wszystkim zadań minersko-zaporowych, zaś wchodzący w jej skład pluton mi-

nowania i niszczeń - do minowania manewrowego i niszczeń. Plutony saperów mogą działać wspólnie z innymi pododdziałami batalionu i np. przy urządzeniu przepraw, budowie mostów, przygotowaniu elementów konstrukcji fortyfikacyjnych lub mogą działać na korzyść oddziałów dywizji.

- kid przeznaczona jest do urządzenia i utrzymania dróg dywizyjnych. Kompania może urządzić i utrzymywać jedną do dwóch dróg dywizyjnych

- kdp - przeznaczona jest do urządzenia i utrzymania przepraw desantowych i promowych /GSP/. Ze sprzętu kompanii można urządzić 1-2 punktów przepraw desantowych oraz jeden punkt przeprawy promowej

- kpont - przeznaczona jest do urządzenia przepraw promowych i mostowych. Ze sprzętu kompanii /1 kt PP-64/ można urządzić: 6 promów przewozowych pod obciążenie 40 t. lub trzy promy pod obciążenie 80 t. lub jeden most pontonowy pod obciążenie 40 t. odległości 180 m.

- ktechn - przeznaczona jest do wsparcia sprzętu technicznego pododdziałów batalionu w procesie wykonywania przez nie zadań, a także <sup>może</sup> świadczyć <sup>usługę</sup> techniką inżynierską na rzecz oddziałów dywizji.

## 6. ORGANIZACJA ZABEZPIECZENIA INŻYNIERYJNEGO NATARCIA DYWIZJI<sup>x/</sup>

Podstawą do organizacji zabezpieczenia inżynierskiego natarcia dywizji jest decyzja dowódcy oraz wytyczne szefa wojsk inżynierskich armii.

Odpowiedzialnym za organizację zabezpieczenia inżynierskiego natarcia dywizji jest dowódca dywizji. Bezpośrednim organizatorem zabezpieczenia inżynierskiego natarcia jest szef saperów dywizji. W ramach organizacji zabezpieczenia inżynierskiego natarcia szef saperów dywizji wykonuje następujące czynności:

- określa cele i zadania zabezpieczenia inżynierskiego natarcia dywizji
- ustala ugrupowanie wojsk inżynierskich dywizji
- opracowuje plan zabezpieczenia inżynierskiego natarcia
- stawia zadania bojowe wykonawcom pododdziałom wojsk inżynierskich.

---

x/ Treść i kolejność pracy szefa saperów w zakresie organizacji zabezpieczenia inżynierskiego natarcia omówiona została w w skrypcie: Zasady zabezpieczenia inżynierskiego natarcia dywizji Nr bibl. 019534.

- dowodzi w imieniu dowódcy dywizji pododdziałami i elementami ugrupowania wojsk inżynieryjnych;

- wydaje wytyczne do organizacji zaopatrzenia oddziałów dywizji w środki i materiały inżynieryjne oraz zabezpieczenia technicznego w zakresie dokonywania napraw sprzętu inżynieryjnego;

- kontroluje wykonanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego w oddziałach i pododdziałach dywizji.

Dowódca dywizji jako organizator zabezpieczenia inżynieryjnego odpowiada za jakość i terminowe wykonania przez podległe wojska zadań oraz stwarza im warunki do realizacji tych zadań poprzez:

- sprecyzowanie rodzaju i zakresu zadań zabezpieczenia inżynieryjnego stosownie do miejsca i czasu;

- zapewnienie potrzebnych ilości materiałów i środków inżynieryjnych, transportu itp. do wykonania postawionych zadań;

- efektywne wykorzystanie prac inżynieryjnych wykonywanych na korzyść dywizji przez wojska inżynieryjne przełożonego.

Szef Saperów dywizji podczas organizacji zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia dywizji główną uwagę winien zwrócić na:

- utrzymanie stałego kontaktu z przełożonym - szefem wojsk inżynieryjnych armii oraz z szefami saperów /wojsk inżynieryjnych/ sąsiadów;

- utrzymanie stałego kontaktu z oddziałami i pododdziałami dywizji;

- kierowanie działalnością dywizyjnego bsap i sił inżynieryjnych przydzielonych bądź wspierających;

- możliwie najszybsze przekazanie zadań do wykonawców.

## 7. MATERIALOWE ZAOPATRZENIE W ŚRODKI INŻYNIERYJNO-TECHNICZNE NATARCIA DZ/DPanc/

### 7.1. Zaopatrzenie oddziałów dywizji w środki i materiały inżynieryjne

Pod pojęciem zaopatrzenie inżynieryjne rozumiemy zaopatrywanie pułków i samodzielnych oddziałów dywizji oraz batalionu saperów w sprzęt, środki materiały i maszyny inżynieryjne.

Zaopatrzenie oddziałów dywizji realizuje dywizyjny punkt zaopatrzenia /DPZ/, który dostarcza zapotrzebowane ilości sprzętu i materiałów do pułkowych punktów zaopatrzenia i batalionu

saperów. W wyjątkowych przypadkach DPZ może dostarczyć zaopatrzenie bezpośrednio do walczących oddziałów z pominięciem ich organicznych organów zaopatrzenia.

W dywizji bezpośrednio zaopatrzeniem oddziałów zajmuje się pomocnik szefa saperów, który opracowuje w tym celu plan zaopatrzenia dywizji w środki, sprzęt i materiały inżynieryjne.

Podstawą do opracowania w dywizji planu zaopatrzenia w sprzęt środki i materiały inżynieryjne są:

- wnioski z analizy zadania i oceny położenia i określenie na ich podstawie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego;
- aktualny stan zapasów w DPZ i pułkowych punktach zaopatrzenia oraz w oddziałach i pododdziałach ogólnowojskowych i rodzajów wojsk i służb. Różnica między potrzebami a stanem posiadania pozwala określić jakie środki i sprzęt należy dodatkowo zapotrzebować w nadrzędnych organach zaopatrzenia.

#### 7.2. Zabezpieczenie inżynieryjno-techniczne w natarciu DZ /DPanc/

Zabezpieczenie techniczne organizowane w natarciu dywizji polega na:

- prawidłowym wykorzystaniu posiadanego sprzętu inżynieryjnego;
- systematycznej i terminowo wykonywanej obsłudze technicznej posiadanego sprzętu;
- prawidłowej konserwacji sprzętu inżynieryjnego;
- operatywnym prowadzonym napraw sprzętu inżynieryjnego;
- właściwej organizacji ewakuacji uszkodzonego sprzętu inżynieryjnego;
- terminowym zaopatrywaniu <sup>(oddziałów)</sup> w części zamienne i materiały eksploatacyjne.

W dywizyjnym batalionie saperów zabezpieczenie techniczne organizuje zastępca dowódcy batalionu do spraw technicznych na podstawie wytycznych dowódcy. Opracowuje on plan zabezpieczenia technicznego batalionu.

W pułkach - zagadnienie technicznego zabezpieczenia działań pododdziałów wojsk inżynieryjnych organizuje zastępca dowódcy pułku ds. technicznych przy współudziale szefa saperów pułku.

Przy planowaniu eksploatacji maszyn i sprzętu inżynieryjnego należy przestrzegać nieprzekraczania ustalonych limitów w ramach

przebiegów międzyobsługowych i naprawczych zapewniających ciągłość ich pracy w każdym warunkach użytkowania.

Naprawę sprzętu inżynierskiego w DZ/DPanc/ organizuje się wg następujących zasad:

- pluton remontu sprzętu w bsap wykonuje tylko przeglądy codziennie oraz naprawy bieżące i udziela pomocy obsłudgom w prowadzeniu przeglądów technicznych sprzętu;
- naprawy bieżące wykonuje się na miejscu uszkodzenia sprzętu lub w najbliższym ukryciu;
- w pierwszej kolejności naprawia się sprzęt niezbędny w konkretnej sytuacji do wykonania głównych zadań zabezpieczenia inżynierskiego.

Możliwości dobowe plutonu remontowego batalionu saperów dywizji wynoszą:

- przegląd techniczny Nr 1 - 6 do 8 jednostek sprzętu;
- przegląd techniczny Nr 2 - 4 do 5 jednostek sprzętu;
- naprawa bieżąca - dwie jednostki sprzętu.

Uszkodzony w toku natarcia sprzęt inżynierski, którego pluton remontowy batalionu nie jest w stanie naprawić w miejscu powstania uszkodzenia, ewakuuje się siłami dywizji lub tego pułku, w rejonie którego działania punkty zbiórki uszkodzonego sprzętu.

#### ZAKOŃCZENIE

Przedstawione w wykładzie zasady planowania i organizacji zabezpieczenia inżynierskiego natarcia dywizji ujęte zostały w sposób bardzo ogólny, bez szczegółowego rozpatrzenia organizacyjno-technicznych możliwości rozwiązań poszczególnych prac inżynierskich. W wykładzie omówione zostały jedynie główne zadania zabezpieczenia inżynierskiego natarcia dywizji w jego zasadniczych formach, ze wskazaniem tylko na niektóre sposoby i możliwości ich realizacji. Uwzględnianie w konkretnej sytuacji realnych warunków i możliwości wykonania zadań zabezpieczenia inżynierskiego w natarciu dywizji przy nieszablonowym i twórczym podejściu dowódców ogólnowojskowych i szefa saperów w zakresie ich planowania i organizacji stanowi może gwarancję osiągnięcia celów wymienionych na początku wykładu.

ZESTAWIENIE NALEŻENOŚCI ŚRODKÓW INŻYNIERYJNYCH W DZ/DPanc/

ODDZIAŁ	MINY /szt/							LAD. WYDL. /k-t/		LAD. KUM /szt/		MATERIAL WYBUCHOWY				ŚRODKI ZAPALAJĄCE			UWAGI	
	MINY PPanc	MINY PPiech	MINY KUMULACYJNE	MINY SPECJALNE	MINY KOLEJOWE	MINY SYGNALIZACYJNE	MINY OŚWIETLENIOWE	LWD z WYRZUTNIA	UZ - 2	L.K. mały	L.K. duży	ZESTAW Nr 64/k-t/	KOMPLET DO WYK. WYKOPÓW /k-t/	TROTYL /kg/	PLASTYCZNY M.W. /kg/	PLONKI TAT-8 /szt/	ZAP. ELEKTR. /szt/	LONT PROCHOWY /mb/		LOTNIE WYBUCHOWY /mb/
pz	665	300	75	-	75	50	75	9	150	30	10	27	27	486	50	600	300	300	750	
pcz	235	-	-	-	-	50	75	15	250	30	10	30	30	686	20	120	600	400	1450	
part	260	-	-	-	-	50	100	-	-	-	-	10	10	121	30	150	75	75	150	
paplot	100	-	-	-	-	25	60	-	-	30	-	15	15	121	60	300	150	150	300	
dappanc	200	-	-	-	-	25	60	-	-	-	-	15	15	121	20	140	70	70	140	
bsap	2600	1000	120	10	20	100	180	7	270	30	10	6	6	2010	480	2600	1300	2300	4000	
DPZ	1000	2000	80	10	20	100	100	-	30	30	10	-	120	2055	480	5000	2500	2500	7000	
RAZEM	DZ	6780	3900	425	20	265	500	49	1000	210	60	157	277	6572	1240	11200	5595	5295	15290	
	DPanc	5600	3300	275	20	115	500	61	1200	210	60	163	163	6851	1160	11925	5125	5525	14650	

Wydrukowano w 3 egz.

Egz. Nr 1-3 Bibl. Nauk OZS

Wyk. plk Rutkowski

Druk A.W.

Druk ASG WP nr pf 91/pf 403/WW

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP

Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. \_\_\_\_\_

~~\_\_\_\_\_~~ 44261

